

KURIER WILEŃSKI

Rok VIII.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 61 (2003)

Twórcze wysiłki.

Zbliżająca się ku końcowi zwoływana sesja Izby dała nam miarę wartości nsiłowań nietylko obecnego rządu lecz i współdziałającej z nim i współmyślącej sejmowej większości. Oba czynniki te stanęły wobec sytuacji państwowej gospodarczo niezmiernie trudnej, politycznie zaś wymagającej śmiałości i męskich decyzji. I zarówno rząd jak i Blok Bezpartyjny Współpracy z Rządem nie zawiodły ani trochę pokładanych w nich przez nas nadziei. Nie zбочyliły ani na krok z wytkniętej i raz obranej drogi, nie dały się wyprowadzić z równowagi demagogicznym trickom opozycji, nie zrobiły najmniejszego ustępstwa w kierunku zyskania sobie taniej sympatii, tak pojętej niekiedy dla będących u władzy. Przeciwnie — reprezentujący dzisiejszy kurs państwa zdobywali się, ile razy potrzeba było, na pewną nawet szorstkość w stawianiu nie dających się zbyc półśrodkami zagadnień i kokieterji politycznej nie spróbowali ani na jedną chwilę. Twarde były ich słowa i twarde stanowisko, ile razy mieli przed sobą surową rzeczywistość lub sprawę zajązoną z najwyższym interesem państwa.

Odnosi się to w pierwszej linii do traktowania budżetu i ratyfikacji umów likwidacyjnej i handlowej z Niemcami. W przemówieniach na tle obu tych spraw zarówno na posiedzeniach plenarnych jak komisyjnych, przedstawiciele rządu tak samo jak i większość nie ukrywali prawdy i ukazywali społeczeństwu istotne jej oblicze. W obu wypadkach tych byli jak najdalej od objawów oportunistycznej słabości. Tu i tam trzeba było schwytać byka za rog, stanąć frontem zarówno do problemów jak i do opinji publicznej, nie schlebując jej lub licząc się z jej nerwowością — lecz uświadamiając jej sumiennie i rzeczowo. To był zarówno rząd jak idąca z nim razem, zwartą w dążeniach, grupy obowiązek elementarny. Lecz obowiązek tego rodzaju „parlamentaryzm“ spełnia najczęściej połowicznie i bardzo niechętnie. Przeciwni gracze partyni nie lubią „narażać się“ na niepopularność. Na to mogą sobie pozwolić jedynie ludzie, dla których polityka jest narodową służbą a nie businessem i karierą. To też jasność i szczerść wystąpienia rządu i sejmowych rzeczników jego punktu widzenia były zjawiskiem niecodziennym.

Nie łudzono nikogo i nie nie obwiano w bawelne. Prym trzymał w tym kierunku minister Matuszewski, któremu przypadło w udziale najtrudniejsze: mówić o ciężkim stanie państwowym finansów i szukać sposobów związania końca z końcem. Zarówno w Sejmie jak w Senacie postawił on sprawę jasno. Nie było w oświeleciach jego żadnej beznadziejności, było tylko liczenie się z chwilą bieżącą, z kryzysem, który jak przyszedł tak minie, bowiem to leży w naturze wszystkich nawiedzających świat kryzysów. Więc polski minister skarbu nie zawahał się wspomnieć o deficycie, który m o z e się zdarzyć, jeśli mu się nie zapobiegnie w porę. A ponieważ w momentach ogólnej gospodarczej depresji cudów robić nie można — wyznał, iż kto wie, zali nie trzeba będzie zmniejszyć „wydatków na administrację“ czyli urzędniczych pensyj. Miał to być jednak środek ostateczny, po zużyciu wszystkich innych, możliwych w tym wypadku. Lecz gdyby konieczność do użycia go zmusiła — trudna rada. Ofiary dla państwa muszą ponosić wszyscy.

Coś podobnego brzmiało w cytowanych, a jednak równie szczerzych wywodach ministra Zaleskiego, gdy motywował konieczność ratyfikowania umowy likwidacyjnej i traktatu handlowego z Rzeszą. I ten przema-

wiał bez osłonek. Nie zachwalał ratyfikacji jako czegoś, co przyniesie ogromne materialne korzyści — przekonywał natomiast, iż niezbędna jest ona dla zdeklarowania istotnych tendencji Polski w stosunkach między narodowych. Więc i to jest raczej pewnego rodzaju ofiara niezbędna, ofiara, której konsekwencje polityczno-moralne są jednak bardzo znaczne. W obecnej koniunkturze szczególnie, gdy świat wyraźnie chce i musi wiedzieć, kto burzy chce, a kto — pokoju. Bo tylko ten ostatni liczyć może na czyjekolwiek poparcie. Określenie swych do gruntu pokojowych intencji ma też dziś dużą wagę i w zakresie gospodarczo-finanowym i w zakresie korzystania z jakichkolwiek kredytów. Był więc akt dokonany na wniosek rządu i przy poparciu jego grupy w dn. 10 b.m. w całym tego słowa znaczeniu aktem państwowej rozważi. Tak jak i wynurzenia kierownika ministerstwa skarbu.

Jakże perfidnie i do gruntu nieszczerze zachowała się wobec tych posunięć rozumnych zjednoczona przez hienawisko do dziś rządzącego kierunku opozycja. Ze spełnionego obowiązku ukula ona najdalej idące oskarżenie przeciwko występującym w obronie konieczności państwowych. I uczyniła wszystko, aby przedstawić ich jako niewątpliwych winowajców, działających na szkodę wszystkich. Endecja uderzyła w swój zwykły dzwon antyniemieckiego alarmu. Naturalnie gdyby chodziło o Rosję, zachowałaby się inaczej. Socjaliści wystąpili w roli obrońców zagrożonej w swoich dochodach pracy i naszczuwają jak umieją świat robotniczy i urzędniczy jednocześnie. To ich nie nie kosztuje, a jedna zwolnionych robotników rolnych. Projekt ten został przyjęty bez zmiany w drugim i trzecim czytaniu. Następnie komisja wzięła pod obrady wniosek posłanki Pełpińskiej (Kl. Nar.) w sprawie zmiany ustawy o ochronie lokatorów. Wniosek ten został odrzucony głosami wszystkich klubów z wyjątkiem Klubu Narodowego. Wreszcie komisja po referacie posła Jana Piłsudskiego przyjęła w drugim i trzecim czytaniu projekt ustawy w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach obcych i w złotych w złocie hipotecznie zabezpieczonych.

We wtorek — posiedzenie Senatu.
Tel. od wł. kor. z Warszawy.
Dnia 17-go b. m. o godz. 4-ej p.p. odbędzie się plenarne posiedzenie Senatu. Na porządku dziennym znajduje się szereg załatwionych ostatnio przez Sejm spraw, między innymi o ratyfikacji umów handlowej i likwidacyjnej z Niemcami.

Redukcja płac.
WARSZAWA. 14.III. Pat. — Rada Banku Polskiego uchwaliła obniżyć budżet wynagrodzeń pracowników Banku Polskiego, począwszy od 1 kwietnia r. b. o 10 proc. w stosunku rocznym i poruczyła wykonanie tej uchwały prezydium i dyrekcji Banku. Ponadto Rada uchwaliła zmniejszyć wynagrodzenia członków Rady za udział w ogólnych i komisyjnych posiedzeniach Rady o 16 proc.

Akcja obniżenia cen.
WARSZAWA. 14.III. Pat. — Podjęta przez rząd w połowie stycznia r. b. doraźna akcja obniżenia cen wchodzi już w fazę końcową. W krótkim okresie dwóch miesięcy udało się przyśpieszyć proces obniżki cen artykułów pierwszej potrzeby. I zbliżyć ceny produktów do cen, płaconych producentom rolnym. Podkreślić należy, że obniżenie cen uległy również artykuły przemysłu skartelizowanego. I tak np. ceny nawozów sztucznych niższe zostały od 11 do 20 proc. Artykuły przemysłu włókienniczego niższe od 10 do 15 proc., węgiel — od 3 do 5 proc., żelazo — o 3 proc., produkty naftowe — o 3 i pół proc., papier rotacyjny — o 4 i pół proc. i t. d. Poważnie niższe uległy również ceny artykułów spożywczych, co posiada wielkie znaczenie dla złagodzenia kryzysu rolniczego, tem bardziej, że jednocześnie ze zniżką cen detalicznych utrzymuje się tendencja zniżkowa na ceny u producentów.

Kraj stoletnich starców — Bułgaria. Król Borys rozmawia ze 107-letnim wieśniakiem.

Program plenarnego posiedzenia Sejmu.
Tel. od wł. kor. z Warszawy.
Dnia 16-go b. m. o godz. 10 rano odbędzie się plenarne posiedzenie Sejmu. Porządek dzienny zawiera 24 punktów między innymi trzecie czytanie nowej ustawy antyalkoholowej, sprawozdanie komisji budżetowej o zmianie ustawy emerytalnej, oraz ustawy o zaopatrzeniu byłych skaźników politycznych, sprawozdanie komisji administracyjnej o wnioskach klubu P. S. w sprawie poszanowania obowiązującego prawa samorządowego, i w sprawie wieców poselskich, oraz wniosek posła Grünbauma w przedmiocie ustawodawczego uregulowania sprawy dostarczania zwłok dla prosekutorium w uniwersytetach.

Z komisji prawniczej.
WARSZAWA. 14.III. Pat. — Sejmowa komisja prawnicza w dniu 14 marca, przy licznych udziałach delegatów rządu, rozpatrywała rządowy projekt ustawy z sprawie zapewnienia ciał sowych mieszkań i pomieszczeń dla zwolnionych robotników rolnych. Projekt ten został przyjęty bez zmiany w drugim i trzecim czytaniu. Następnie komisja wzięła pod obrady wniosek posłanki Pełpińskiej (Kl. Nar.) w sprawie zmiany ustawy o ochronie lokatorów. Wniosek ten został odrzucony głosami wszystkich klubów z wyjątkiem Klubu Narodowego. Wreszcie komisja po referacie posła Jana Piłsudskiego przyjęła w drugim i trzecim czytaniu projekt ustawy w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach obcych i w złotych w złocie hipotecznie zabezpieczonych.

Ułmanis otrzymał misję utworzenia gabinetu.
RYGA, 14.III. (Pat). W dniu 14 b. m. prezydent państwa przyjął p. Ułmanisa i powierzył mu misję utworzenia gabinetu. Pomimo tego, iż pewne stronnictwa mają zastrzeżenia co do osoby p. Ułmanisa, przyjął on jednak misję.

Surowe wyroki sądu sowieckiego.
MOSKWA. 14.III. Pat. — Na Ukrainie specjalna sesja wyjazdowa sądu szumskiego rejonu sądziła grupę włóczęgów, t. zw. kułaków, którym akt oskarżenia zarzuca terroryzowanie ludności wiejskiej i przeciwdziałanie kolektywizacji. Grupa ta miała dokonać

Wojna domowa w Niemczech.
BERLIN. 14.III. Pat. — Powracający z ćwiczeń oddział, złożony z 15 hitlerowców, został w sobotę rano na szosie pod Essen powity dwiema salwami strzałami, danymi z ukrycia

Jednolity front narodowy niemiecki.
BERLIN. 14.III. Pat. — Nadprezydent prowincji górnośląskiej zaprosił do siebie przedstawicieli wszystkich stronnictw celem porozumienia się w sprawie zapowiadanej obchodu 10-lecia plebiscytu na Górnym Śląsku. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele

Odosobnione stanowisko Stanów Zjednocz.
WASZYNGTON. 14.III. Pat. — Z kół kompetentnych donoszą, że nawet w razie gdyby Stany Zjednoczone przyjęły propozycję wzięcia udziału w komitecie, mającym zająć się redakcją układu morskiego anglo-francuskiego, nie pociągnie to za sobą podpisania przez nie układu.

Redukcja produkcji nafty.
WASZYNGTON. 14.III. Pat. — Została wieczorą ogłoszona redukcja produkcji nafty w Stanach Zjednoczonych oraz ograniczenie importu, zalecane przez prezydenta Hoovera w jego deklaracji, odnoszącej się do dobrowolnej umowy pomiędzy rządem i wielkimi importerami nafty w celu

Silne lotnictwo to potęgę Państwa

W NIEDZIELĘ 15 MARCA
W SALI KLUBU PRZEMYSŁOWCÓW Mickiewicza 33-a
ODBEDZIE SIĘ
Akademja Uroczysta ku uczczeniu pamięci T. DOSTOJEWSKIEGO z racji 30 rocznicy zgonu.
Karty wstępu przy wejściu. Początek o g. 7 i pół wiecz.

Organizacja zjednoczonego Stronnictwa Ludowego.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.
Dziś ma się odbyć posiedzenie Rady Naczelnej trzech połączonych stronnictw ludowych, celem dokonania ostatecznej unifikacji. Nowe stronnictwo nazywać się będzie Stronnictwem Ludowym. Prezesem Rady Naczelnej ma zostać poseł Witos, prezesem komitetu wykonawczego poseł Wrona. Zjednoczoną akcją prasową Stronnictw Ludowych kierować ma były marszałek Sejmu Rataj. W dniu wczorajszym odbyło się w związku z tem zebranie przywódców trzech zjednoczonych partij ludowych, na którym ostatecznie ustalono kandydatury do władz nowego stronnictwa oraz omówiono szczegóły związane z dzisiejszym zjazdem Rad Naczelnych.

Powszechny spis ludności.
(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Dowiadujemy się, że na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów powzięto uchwałę dotyczącą przeprowadzenia powszechnego spisu ludności. Dokona nie tego spisu projektowane było jeszcze w roku ubiegłym, lecz wobec nie

Przepisy o egzaminach maturalnych.

WARSZAWA. 14.III. Pat. — W sprawie częściowej zmiany regulaminu egzaminów dojrzałości w szkołach średnich Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia: Stały regulamin gimnazjalnych egzaminów dojrzałości nie ulega zmianie. Zmiany dotyczą szczegółów, związanych z koniecznością przystosowania regulaminu do nowych rozporządzeń w dziedzinie uprawnień szkoły prywatnej oraz wykonania programu szkoły średniej. 1) Wszystkie prywatne szkoły z pełnym programem zdają zwykły egzamin dojrzałości, wszystkie szkoły prywatne z niepełnym programem — rozszerzony egzamin dojrzałości. 2) W drodze wyjątku w bieżącym roku szkolnym, to jest aż do 1-go lipca 1931 roku, wszystkie szkoły prywatne z pełnymi prawami i niepełnymi zdają zwykły egzamin dojrzałości.

Pewny zarobek!

Każdy z łatwością może zarobić 300 i więcej złotych miesięcznie poza swą pracą zawodową, kto będzie wyrabiał skarpetki i pończochy na specjalnych małych domowych maszynach pończosznich. Surowca dostarczamy. Odjór produkcji gwarantujemy. Cena maszyn 500 zł. Odpowiedzialnym na raty. Kto chce pracować i zarabiać zgłaszać się: Tow. Wymiany Handlowej z Zagranicą, Warszawa, Długa 9.

Wyroki skazujące księży za działalność polityczną.

KOWNO, 14.III. (Pat). Pierwsze wyroki przeciwko księżom za ich działalność antypaństwową zapadły. Proboszcz Szak został skazany na dwa tygodnie aresztu. Ksiądz Piknic

kas z Poniewieża otrzymał 3 dni aresztu. Wyroki skazujące wywołały wielkie wrażenie. Wśród kleru katolickiego zapanowało podniecenie i zaniepokojenie.

Ułmanis otrzymał misję utworzenia gabinetu.
RYGA, 14.III. (Pat). W dniu 14 b. m. prezydent państwa przyjął p. Ułmanisa i powierzył mu misję utworzenia gabinetu. Pomimo tego, iż pewne stronnictwa mają zastrzeżenia co do osoby p. Ułmanisa, przyjął on jednak misję.

Surowe wyroki sądu sowieckiego.
MOSKWA. 14.III. Pat. — Na Ukrainie specjalna sesja wyjazdowa sądu szumskiego rejonu sądziła grupę włóczęgów, t. zw. kułaków, którym akt oskarżenia zarzuca terroryzowanie ludności wiejskiej i przeciwdziałanie kolektywizacji. Grupa ta miała dokonać

Wojna domowa w Niemczech.
BERLIN. 14.III. Pat. — Powracający z ćwiczeń oddział, złożony z 15 hitlerowców, został w sobotę rano na szosie pod Essen powity dwiema salwami strzałami, danymi z ukrycia

Jednolity front narodowy niemiecki.
BERLIN. 14.III. Pat. — Nadprezydent prowincji górnośląskiej zaprosił do siebie przedstawicieli wszystkich stronnictw celem porozumienia się w sprawie zapowiadanej obchodu 10-lecia plebiscytu na Górnym Śląsku. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele

Odosobnione stanowisko Stanów Zjednocz.
WASZYNGTON. 14.III. Pat. — Z kół kompetentnych donoszą, że nawet w razie gdyby Stany Zjednoczone przyjęły propozycję wzięcia udziału w komitecie, mającym zająć się redakcją układu morskiego anglo-francuskiego, nie pociągnie to za sobą podpisania przez nie układu.

Redukcja produkcji nafty.
WASZYNGTON. 14.III. Pat. — Została wieczorą ogłoszona redukcja produkcji nafty w Stanach Zjednoczonych oraz ograniczenie importu, zalecane przez prezydenta Hoovera w jego deklaracji, odnoszącej się do dobrowolnej umowy pomiędzy rządem i wielkimi importerami nafty w celu

Silne lotnictwo to potęgę Państwa

Panna Izabella Macdonald, córka angielskiego premiera, chętnie otacza się dziećmi.

Pocztówki imieninowe już nadchodzą.

FUNCHAL (Madera). 14.III. Pat. Ilość nadesłanych do dnia 14 b. m. pocztówek imieninowych z życzeniami dla Marszałka Piłsudskiego wynosi około 100 tys. sztuk.

Kto wygrał?
Czwarty dzień ciągnięcia. Główniejsze wygrane.

I-sze ciągnięcie
75,000 zł. Nr. 11051.
10,000 zł. Nr. 169898.
5,000 zł. Nr. 17132 148090 160169.
3,000 zł. Nr. 188458 874.
2,000 zł. Nr. 1769 19050 31766 32404
50700 77497 154986 157852 163271 199808 204298
1,000 zł. Nr. 1315 2418 6028 41550 43673
698 50181 886 50562 68524 96838 115974
135054 147128 407 150733 937 153080 154568
157112 158252 162458 165626 178119 191165 194204.

500 zł. Nr. 2669 15476 17770 902 20434
28504 593 29288 33862 35738 37513 588 40271
41280 42649 44973 46526 48474 53593 55670
67865 68992 69060 72602 73195 75167 663
76465 77072 82719 85032 88174 89663 92404
94104 98124 174 102454 107672 109152 110631
783 112736 915 115323 117229 125772 130409
131716 132896 133113 135322 532 802 136572
137974 141240 142256 148782 151314 469 851
158992 163421 164566 170962 171269 176733
178785 182082 184401 549 185148 188796
191440 194023 195469 198726 199736 200543
203601 208716.

II-gie ciągnięcie
Zł. 10,000 na N-ry: 26054 196258.
Zł. 5,000 na N-ry: 81966 107113.
Zł. 2,000 na N-ry: 15208 32870 33935
34626 118763 149976 158572 198538.
Zł. 3,000 na N-ry: 23193 53601 88571 147174.

Zł. 1,000 na N-ry: 2714 24113 26697
31558 55532 58476 125040 129685 139588
140373 149391 149457 157980 175200 179642
179840 191828 200103 203330.
Zł. 500 na N-ry: 9016 10465 10489 11670
17097 17706 20352 26294 30810 32557 34254
36750 38803 43503 44593 49744 51210 63725
66200 67077 67108 68091 70148 72079 72959
83466 85818 86173 91431 91850 92420 93647
94470 96807 97167 99732 103835 108726
110307 111242 111342 111640 115534 118197
118348 118999 119314 122957 130075 133093
133722 136440 136681 139169 138467 142175
143200 147253 153615 154157 157548 164741
167977 170165 173981 174678 174705 176715
180470 182006 185566 193491 197485 198819
201804 203849 205518 208677 209578.

WARSZAWA. 14.III. Pat. — Dnia 14 b.m. w piątym dniu ciągnięcia 5 kl. 22-jej Polskiej Państwowej Loterii Klasowej główne wygrane padły na numery następujące: zł. 15 tys. — 8,677. po 10 tys. — 13,304. 43,630. 43,746. po 5 tys. zł. — 2,834. 8,677. 11,460. 14,166.

Giełda warszawska z dn. 14.III. b. r.

WALUTY I DEWIZY:
Dolary 8,92 1/2 — 8,94 1/2 8,90 1/2
Gdańsk 173,30 — 173,73 — 172,81
Holandia 357,72 — 358,67 — 356,87
Londyn 43,35 1/2 — 43,41 1/2 — 43,25
Nowy York 8,913 — 8,938 — 8,908
Paryż 34,93 1/2 — 35,02 — 34,85
Praga 26,44 1/2 — 26,51 — 26,38
Stokholm 239,03 — 239,63 — 238,43
Szwajcaria 171,74 — 172,17 — 171,31
Wiedeń 125,46 — 125,77 — 12,15
Wlochy 46,76 — 46,88 — 46,64
Berlin w obr. pryw. 212,48

PAPIERY PROCENTOWE:
Pożyczka inwestycyjna 95,00
5% Konwersyjna 49,00 — 49,75
10% kolejowa 104,00 — 104,50
8% L. Z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. K. 94,00
Te same 7% 83,25
4 1/2% ziemskie 82,50
5% warszawskie 50,75
8% warszawskie 72,25 — 72,75 — 72,63
8% Częstochowski 64,00
8% Lublińska 64,50
10% Lublińska 75,00
8% Piotrkowska 64,00

A K C J E:
Bank Polski 132,25
Cukier 29,50
Węgiel 32,50
Lilpol 20,50
Modrzew 35,00
Norblin 41,00
Ostrówce serja B. 35,00
Starachowice 12,00

[illegible]